Ajuntament de Barcelona

Consell Educatiu Municipal de Barcelona

CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL DE BARCELONA

Comissió de Treball Seguiment del Pla contra la Segregació Escolar i Anàlisis de Beques i Ajuts

3ra Sessió Curs 2020-2021 (1 de març de 2021)

Assistents

Presideix: Marta Carranza, *secretaria del CEMB.*

Martí Oliver, *tècnic Fundació Ferrer i Guàrdia* (modera la reunió).

Laia Garcia, *tècnica CEMB.*

Sheila González, *experta convidada, investigadora postdoctoral al Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.*

Alex Castillos*, membre de la comissió d'educació Xarxa Veïnal del Raval i FAVB. Va ser president de l'AMPA de dos CMC (Collaso i Gil i l'INS Consell de Cent), a més de president de FAPAC. Ha format comissions d'experts del Pacte contra la Segregació del Síndic de Greuges.*

Mª José Cesena, *CEB Cap de servei de l'Àrea d'Educació Inclusiva.*

Isabel Costa, *direccions centres públics, Escola Poble-sec.*

Oriol Navarro, *titulars centres concertats, Jesuïtes El Clot.*

Víctor Ranera, *titulars centres concertats, Joan Pelegrí.*

Domi Viñas, *direccions centres públics, INS El Til·ler.*

Maria Assumpció Vilà*, Síndica de Greuges de Barcelona.*

Mª Dolors Martí, *Col·legi de Doctors i Llicenciats.*

Carolina López, Consellera de Sants-Montjuïc.

Oriol Sole, *Jesús Maria Sant Gervasi.*

Manel Díaz, *Cap d'Escolarització del CEB.*

Jordi Quintana, *famílies sector concertat, Sant Ramon Nonat.*

Temes previs i finalitat de la sessió:

17:00h – 17:10h Benvinguda
17:10h – 17:30h Presentació a càrrec de la **Sheila González***, investigadora del Departament de Sociologia de la UAB*, sobre planificació i distribució dels recursos en la lluita contra la segregació escolar
17:30h – 18:25h Espai de debat
18:25h – 18:30h Avaluació i tancament de la sessió

Temes tractats:

S'inicia la sessió presentant la Sheila González, investigadora del Departament de Sociologia de la UAB i explicant l'estructura de la sessió. S'anima als i les participants a fer aportacions per l'informe final.

Planificació i distribució dels recursos per lluitar contra la segregació escolar

- Sheila González -

Quan es parla de distribució de recursos es parla de dos objectius principals: millorar l'atenció educativa a l'alumnat vulnerable i desagregar les escoles, conjuntament per garantir la igualtat d'oportunitats. Objectius destriables, no és pot portar a terme un sense l'altre.

Com aconseguim la distribució de recursos per aconseguir la igualtat d'oportunitats? Sorgeix un debat primari: polítiques universals o focalitzades. Debat entre estructura i grups de risc.

La realitat es basa es un accés generalitzat i unes polítiques compensatòries (per exemple, beques de menjador o extraescolars). A més a més, una sèrie de recursos focalitzats en els centres (aula d'acollida, accés generalitzat al menjador):

- accés generalitzat
- focalització d'individu
- focalització per centres

Les mesures focalitzades tenen com a objectiu igualar les "motxilles de cada alumne". Existeixen alumnes amb extraescolars o no, idiomes o no, elements que agreugen el desenvolupament, etc.

Mesures focalitzades (compensatòries) per a la igualtat d'oportunitats. Tipus:

- Salut alimentària i temps educatiu.
- Temps educatiu i ampliació de les expectatives.
- Experiències escolars no excloent.
- Gratuïtat de l'educació.
- Increment qualitat docent.
- Millora de projectes de centres.

Mesures focalitzades per a la desagregació i la igualtat d'oportunitats. Tipus:

- Distribució en situacions de segregació residencial elevada.
- Millorar les condicions d'educabilitat i increment de demanda de famílies menys vulnerables.
- Increment de la demanda.

Mesures universals. Tipus:

- Eliminar les barreres d'accés a l'educació gratuïta.
- Cobertura pública de la despesa educativa. (eliminar infrafinançament i copagament)
- Finançament ajustats a les necessitats.

Propostes:

1. Contracte-programa condicionat a la lluita contra la segregació.
2. Finançament per fórmula que inclogui variables de composició social.
3. Regulació de preus de serveis educatius (reducció de barreres).
4. Activitats complementàries dins l'horari lectiu: regulació i gratuïtat.

Un cop finalitzada la presentació de la Sheila, s'inicia l'espai per al debat i reflexió.

Grau d'implementació de les mesures focalitzades i universals:

Tradició de les mesures focalitzades, inversió on s'han detectat mancances. Cal desenvolupar les propostes universals, per això les inversions es fan als centres i no a les famílies.

Necessitat de preveure indicadors clars per fer la detecció d'alumnat vulnerable. Durant la secundària és més fàcil per la trajectòria que aquests tenen, però aquesta detecció s'agreuja a P3. La detecció ja no la fan els EAP, es necessita d'altres administracions per fer la detecció: per exemple serveis socials.

Les administracions han de treballar sobre les mateixes definicions sobre vulnerabilitat o alumnes vulnerables. Les dues últimes lleis educatives ho fan: alumnat vulnerable amb necessitats específiques o alumnat vulnerable amb necessitats socioeconòmiques.

Sobre la mobilitat o no. Cal definir el concepte de proximitat. Existeix la segregació residencial i la mobilitat a través del transport públic per l'alumnat pot aconseguir l'equitat. La proximitat és un dels factors claus, però sempre que no reverteixi a la persona que no pot accedir-hi.

Sobre la identificació de l'alumnat vulnerable abans de P3. Inici de treball amb altres administracions per començar un procés d'identificació. Es segueix explotant les possibilitats de detecció.

Indicadors que s'han utilitzat per aquest any:

- Alumnes que inicien l'etapa de l'educativa amb les ajudes del Fons de la Covid.

- Alumnes que tenen germans/es i són reconeguts com a alumnat vulnerable.

S'explica el cas de dos centres escolars de Sants-Montjuïc:

- Centre educatiu on es demana l'apropament d'alumnat vulnerable.

- Centre educatiu on les famílies inicien un procés de reconversió de l'escola per fer del centre un espai més equitatiu.

Malestar i frustració en quant a les propostes i realitats dels centres educatius. Llarg camí de treball. Interrogants:

- Alumnes que són distribuïts en altres centres, què passa amb el centre que es queda sense aquest alumnat?

- Distribució equitativa. No poden haver-hi escoles competitives dins de l'educació pública.

L'objectiu de la distribució no ha de ser treure alumnes per posar-los en un altre centre, sinó barrejar els i les alumnes per poder gaudir de centres equitatius i de qualitat. La finalitat és que ningú tingui dubtes per quin centre educatiu escollir, ja que tota l'oferta ha de ser equivalent.

Es tanca la reunió amb l'avaluació de la sessió de treball.

Acords:

- Es farà arribar l'acta als membres de la comissió per tal que puguin complementar les intervencions recollides i les propostes que se'n deriven.

- La pròxima sessió de la comissió es celebrarà el dilluns 12 d'abril de 17 a 18h30.
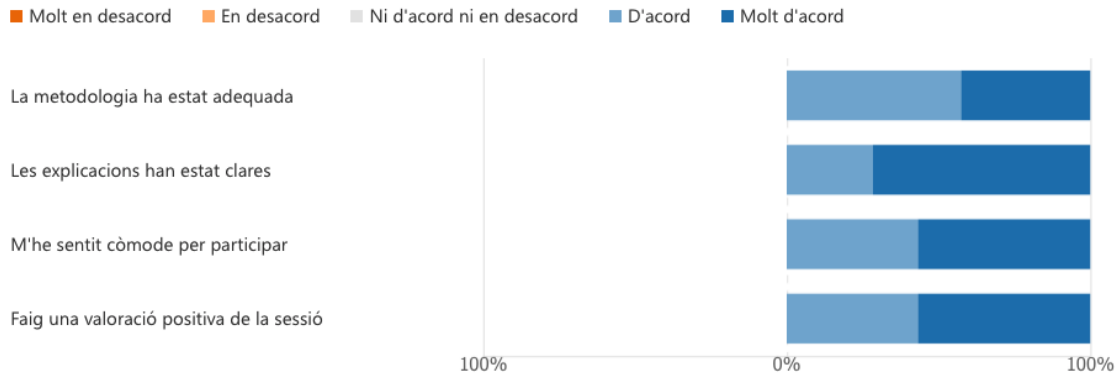
Avaluació: